

Příloha č. 1 - scénář výstavy a vybrané exponáty

OBNOVA PRAŽSKÉHO HRADU MEZI LETY 1918 A 1929

Výstava, která bude prvním projektem Pražského hradu věnovaným 100. výročí vzniku samostatného československého státu, ukáže především proměnu Pražského hradu z monarchického symbolu v sídlo prezidenta demokratické republiky. Ukáže složitý proces vzniku a přijímání koncepce nové podoby Hradu a jeho následnou přestavbu, stejně jako s přestavbou související archeologické výzkumy a rozvoj památkové ochrany jedinečného hradního areálu. Díky nově vytvořeným 30 modelům vzešlým z archeologických a architektonických průzkumů budou diváci moci spatřit nepřístupné prostory skrývající pozůstatky nejstarších hradních památek, jejichž průzkum a následná památková ochrana se odvíjely od velkých stavebních úprav (pro dokreslení budou představeny i mnohdy dosud nevystavené předměty z archeologických nálezů), a na archivních materiálech a fotografiích budou návštěvníci moci srovnat podobou Hradu před rokem 1918 s podobou Hradu po rozsáhlých přestavbách. V rámci jednotlivých tematických okruhů budou představeny i osobnosti, které se v daném období na Hradě angažovaly.

Autory výstavy jsou pracovníci Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky, Archivu Pražského hradu a Archeologického ústavu Praha AVČR. Vedoucí autorského týmu je xxx.

Výstava bude rozčleněna do několika tematických celků:

I. Pražský hrad před rokem 1918

podoba hradu před 1918 - nejen vizuální, ale také funkční (účely prostor, vymezení částí pro císaře a královnu, financování hradního provozu)- jakési schéma fungování hradu časový úsek by měl zhruba pokrývat období 1900-1914 (1918), neměl by příliš překročit do 19. století, nicméně začátek by se měl spojit s nějakou konkrétní historickou událostí a osobností a ne uměle s okrouhlým letopočet. Proto bude představen Karel I. jako poslední významný obyvatel z rodiny Habsburků.
v jednání je návrh vymodelovat plochu III. nádvoří a rozestavěnou katedrálu (vytvoření nového 3D modelu?)

II. Hilbertova koncepce využití Pražského hradu k potřebám státní správy

III. Vztah veřejnosti a hradu

Půjde o to ukázat, že dnešní podoba Hradu, kterou většina lidí vnímá jako samozřejmou, rozhodně samozřejmá není - prosazování a přijímání změn nebylo jednoduché ani automatické a provázely je vášnivě rozepře i ostrý politický boj, stejně jako mnohdy nevybíravé kampaně v tisku. Šlo o velkou změnu - „prolomení posvátných prostor“, což nebylo přijímáno jen pozitivně, objevily se restrikce činovníků dvora, útoky na Masaryka a skupinu kolem něho.

IV. byt prezidenta

rekonstrukce
vybavení

prezentace prezidentského sídla, Hrad se opět stává rezidencí
spisová dokumentace
skica prostor, ze které vycházel i Plečnik
trojrozměrné exponáty z bytu TGM (nábytek, psací potřeby, porcelán)
dar prezidentovi ze Slovenska, avarské kování z Děvínské Nové Vsi

V. Stavební práce technického charakteru, budování inženýrských staveb a navazující archeologický výzkum

III. nádvoří, Jižní, Střední křídlo, Vikářská, Zlatá ulička, Daliborka (Karel Fiala)
archeologická část: mapové podklady, topografie hradu + trojrozměrné exponáty

archeologické nálezy- důraz na metodiku a jedinečnost, např. již tehdy věnována pozornost novověkým nálezům, což bylo v té době světově ojedinělé, unikátní byla i důsledná fotodokumentace, která rozhodně v té době nebyla ani ve světě běžná
nálezy z jímek: unikátní destilační poklopy, soubor zelené keramiky s antizujícími tvary, berounské zboží (na základě souboru z **PH** byla vytvořena jeho typologie), majoliková keramika, luxusní zboží z Itálie (rozpoznané až v současnosti)
+ deníky z té doby s podrobným popisem ošetření a restaurování
video z restaurování?

VI. Stavební práce a rekonstrukce budov pro nové využití

navazující stavebně-historický výzkum

Starý královský palác, Sloupová síň, III. nádvoří jako nový technický prvek, předláždění + monolit (zmínka o pahorku Žiži), rozdělení hradu na „starý“ a „nový“ z důvodu vedení

rekonstrukčních/záchranných a stavebních prací

vodovodní potrubí (stará- nová kanalizace)- max. až 4 m

nalezené sruby (jeden z nich bude fyzicky ve výstavě)

nálezy z pohřebiště v Jelení ulici - vědro s hrobem

zazděný (a sejmutý) barokový plán z Tereziánského křídla

fotografická dokumentace

VII. Katedrála sv. Víta

práce Jednoty, rekonstrukce a archeologický výzkum K. Hilberta

umělecké vybavení, soutěže

katedrála jako jedno z center vývoje národního stylu

exponáty: sloupky (16 ks)- Hilbert plánoval lapidárium v katedrále, okno (sklíčka osazené do olova, imitující drahé kameny - nemá pevný rám, nutná instalace na přisvětlující stůl

výzkum hrobky - rekonstrukce

obrazovka: použít web: Virtuální průvodce historií a památkami Pražského hradu

pohled do katedrály z triforia bez podlahy

modely k architektonickým soutěžím do r. 1929 - např. pro Svatováclavskou kapli

Sudek - fotografie (nepublikované záběry z prázdné katedrály s Hilbertem v klobouku)

VIII. Vznik hradních a působení externích institucí

Kancelář prezidenta republiky

Stavební správa

Archiv Pražského hradu

Státní archeologický ústav

Těmito institucím (a v nich působícím osobnostem), které na Hradě nejen sídlily, ale také pro něj pracovaly, budou věnovány samostatné textové panely. Dále budou na mapě Hradu vyznačena rozmístění dalších státních institucí (ministerstev), které se na Hradě krátkodobě usídlily po vzniku republiky, s přijetím nové koncepce přebudování Hradu (a po zvážení reálných prostorových možností hradu) jej pak musey opustit.

Vstup do výstavy bude po schodech z expozice Příběh Pražského hradu - před vstupem na schodiště, na východní stěně knížecí komnaty bude videomapping vyznačující jednotlivé stavební fáze - půjde jednak o jakýsi poutač u vstupu do výstavy, jednak o svého druhu prolog - stavební fáze jako výsledek archeologických průzkumů a následné památkové péče.

Pro architektonické řešení bude vstup tímto schodištěm představovat problém v tom smyslu, že návštěvník vstoupí přímo doprostřed 1. patra, přičemž prostor je úzký, jde víceméně o chodbu.

úkolem architekta zde bude obrátit divákovu pozornost k úvodní kapitole výstavy (Pražský hrad před r. 1918), neboť zde jediné záleží na pořadí, ve kterém návštěvník jednotlivé kapitoly shlédne; pro pochopení smyslu výstavy je žádoucí, aby divák viděl úvodní kapitolu jako první, na pořadí, v jakém bude procházet ostatními tematickými celky, už víceméně nezáleží.

Navrhované rozvržení kapitol:

1. patro: kapitoly I, II, III, IV, VII, přičemž kapitola VII (katedrála) by byla zařazena hned za kapitolu I, aby byla jakýmsi přechodem mezi dvěma historickými etapami, resp. jejich svorníkem
přízemí: kapitoly V, VI, VIII

Východ z výstavy bude opět po schodech zpět do expozice Příběh Pražského hradu.

Podmínkou je maximální možné využití stávající paneláže - samozřejmě je nutná její povrchová úprava.

Ve výstavě by měly být rozmístěny 3 obrazovky:

- archeologie, virtuální prohlídka vykopávek
- archivní dokumenty
- slideshow - fotografie z výzkumů

Trojrozměrné exponáty:

celkový počet cca 85

pro představu o jejich povaze viz pracovní seznam exponátů

Výstavní texty:

- textové panely uvádějící jednotlivé kapitoly, doplněné o reprodukce fotografií
 - textové panely v rámci jednotlivých kapitol (detailnější informace k tématu, představení osobností), opět s reprodukcemi fotografií / plánů / náčrtů
 - stručné popisky k jednotlivým exponátům - cca 85 kusů
- celkový rozsah textových panelů - cca 100 normostran

Dobové fotografie a plány či nákresy budou použity jednak jako samostatné exponáty, jednak jako doplňky textových panelů, případně jako „tapety- koláže“ na paneláži. Všechny tyto materiály budou vystaveny pouze v reprodukcích- je tedy potřeba počítat s předtiskovými úpravami cca 300 fotografií a cca 20 plánů / nákresů.